

uden at have nogen som helst Rekurs til nogen Domstol eller nogen Adgang til yderligere Prøvelse af den samme Sag. Thi det behøvede jo ikke en Gang at være en Domstol, det kunde jo være en anden Voldgift, et Overskøn eller hvad man nu vil sige. Nej, det drejer sig her ingenlunde om Smaating, det kan ofte være Ting af stor Betydning, der er Spørgsmaal om.

Jeg vil endvidere tillade mig at gøre den Bemærkning overfor den ærede Ministers Ytringer om, at det er meget simple Spørgsmaal, der her foreligge, at det dog ikke altid er Tilfældet. Om en Hest er Tungerækker, eller om den er trangbrystet eller den Slags Ting, vil jo forholdsvis let kunne afgøres, og det samme gælder om mange af de Fejl, som ligefrem bero paa konstitutionelle Forhold, altsaa vedrøre selve Kroppen; det kan meget let afgøres. Men tænk, hvilken Masse af ganske anderledes store Spørgsmaal, der komme til at foreligge til uigenkaldelig Afgørelse for denne Voldgift! Jeg skal i saa Henseende blot henvise til, hvad der i Folketinget er nævnt af Eksempler. Altsaa, en bestemt Fejl, som kan ses, ville de sagkyndige Voldgiftsmænd forholdsvis let komme paa det rene med. Men Sagen bliver ganske anderledes vanskelig, naar der opstaar Tvivl om, hvorvidt den Fejl, som der er Tale om, er en synlig eller en usynlig Fejl. Hesten er f. Eks. solgt fri for usynlige Fejl, og nu viser det sig, at den har en Fejl, og saa opstaar det Spørgsmaal: Er det en synlig eller en usynlig Fejl. Dette Spørgsmaal skal altsaa afgøres af Voldgiftsmændene. Dernæst kan der opstaa Spørgsmaal, om Dyret har en bestemt usynlig Fejl. Dette umaadelig vanskelige Spørgsmaal skal ogsaa i sidste Instans endelig og uigenkaldelig afgøres af to Mænd, som maaske aldrig i deres Dage før have haft med denne Sag at bestille eller have kendt eller set noget lignende; det kan meget godt hænde. Dernæst kan der jo ogsaa opstaa saadanne Spørgsmaal som dette: Har Sælgeren garanteret noget? Hvis han nemlig ingen Ting har garanteret, vil han muligvis slet ikke være forpligtet til at tage Dyret tilbage. Tænk, hvor vanskeligt dette Spørgsmaal er, tænk, hvor vanskeligt det er at oplyse, om han har garanteret noget! Og dette skal afgøres af Voldgiftsmændene. Saa kan der opstaa Strid om Identiteten, om det er det samme Dyr. Hvis det har været nødvendigt straks at slagte Dyret — det kan jo være kommet til Skade paa

en eller anden Maade, eller det kan vise sig nødvendigt, hvis det er en Ko, der er solgt, at slagte den, fordi den er tuberkuløs —, saa opstaar Spørgsmaalet om Identiteten, om det er det samme Dyr. Der er altsaa en Række Spørgsmaal, som slet ikke alene angaa Fejl ved Dyret, — hvilke det i alt Fald i mange Tilfælde vil være muligt for Voldgiftsmændene at skønne over —, men som angaa helt andre Forhold. Den ærede Minister nævnedes med Hensyn til Spørgsmaalet om Exigibiliteten, at vi, som jeg allerede selv havde nævnt, kende Exigibilitet ved Landvæsens- og Overlandvæsenskommissionskendelser. Ja, det gøre vi; men derved er der det at bemærke, at dér er der for en væsentlig Del foreskrevet Former, hvorhos baade Landvæsens- og Overlandvæsenskommissionerne ledes af en formsikker Mand, en Mand, som er øvet og vant til at se paa de Former, som nødvendigvis maa iagttages, ogsaa af Realitetshensyn, af Hensyn til, at vedkommende kan faa sin Ret, kan komme til at føre sine Beviser o. s. v. Jeg er dernæst ikke enig med den højtærede Minister i, at Kendelser efter Lærlingeloven angaaende Forholdet mellem Mestre og Lærlinge ere exigible. Loven siger ikke noget derom, og her i Staden København er det heller ikke anerkendt, Fogden vil aldrig eksekvere saadanne Kendelser. Det eksisterer ikke. Derimod er der en anden Analogi, som vor Lovgivning frembyder, og som ogsaa kan have Betydning for disse Sager. Det er Reglerne om Vandløbs- og Hegnssager. Forinden disse komme til en Landvæsens- og Overlandvæsenskommission, skulle de, som bekendt, passere Hegnssynsmænd eller Vandsynsmænd, og disse Synsmænd gøre sikkert megen Nytte; men de have ikke større Myndighed end den, at de skulle prøve at forlige Parterne, og hvis de ikke kunne forlige dem, skulle de afsige en Kendelse, men kun naar Parterne ere enige derom; hvis Parterne ikke ere enige om at ville overlade disse Mænd til afsige en Kendelse, skal Sagen gaa til Landvæsenskommissionen og eventuelt til Overlandvæsenskommissionen og afgøres dér. Det er en ganske fornuftig Ordning. Det er noget, vi kende fra andre Omraader. Det har vist sig praktisk, nyttigt og hensigtsmæssigt, og som det ærede Medlem, der sidder foran mig, sagde før, det er maaske det allervigtigste af det hele, at man prøver paa at faa Forlig i Stand ved Hjælp af sagkyndige Mænd. Det kunde man jo ogsaa indskrænke sig til i dette Tilfælde. Man kunde sige: Prøv